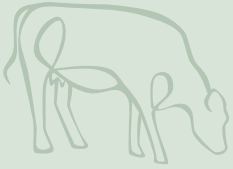

Οι εκτροφές που εφαρμόζουν βέλτιστες πρακτικές βελτιστοποιούν την υγεία και την ευζωία των μοσχίδων τους μέσω καθοδήγησης, σχεδιασμού και τεκμηρίωσης των πρωτοκόλλων προληπτικής και θεραπευτικής υγιεινής.

Γιατί είναι σημαντικό;

Τα υγιή ζώα είναι πιο πιθανό να έχουν καλές αποδόσεις όσον αφορά την ανάπτυξη τους, την αναπαραγωγική τους ικανότητα και τη μελλοντική παραγωγικότητα τους. Η διασφάλιση της σωματικής και συναισθηματικής ευεξίας θα βελτιώσει την ανθεκτικότητα των μοσχίδων, προστατεύοντας το ανοσοποιητικό τους σύστημα και εξασφαλίζοντας ότι είναι καλύτερα εξοπλισμένες για να αντιμετωπίσουν τις επιπτώσεις αναπόφευκτων ασθενειών ή τραυματισμών.

Ορθές πρακτικές

- ✓ Η σύνθεση του σιτηρεσίου πρέπει να προσαρμόζεται ανάλογα με το επίπεδο παραγωγής, το αναπαραγωγικό στάδιο, το σωματικό μέγεθος, τις περιβαλλοντικές θερμοκρασίες και την ποικιλία των προσφερόμενων ζωοτροφών (π.χ. βόσκηση, σανός, ενσίρωμα, συμπυκνωμένες ζωοτροφές). Συμβουλευτείτε τον κτηνίατρο σας ή έναν ειδικό σε θέματα διατροφής. Η συχνή αξιολόγηση της θρεπτικής κατάστασης επιτρέπει την προσαρμογή του σιτηρεσίου στα υπέρβαρα ή ελλιποβαρή ζώα.
- ✓ Ο ΔΘΚ των μοσχίδων πρέπει να βελτιστοποιείται για να μειωθεί ο κίνδυνος χλωτότητας που προκαλείται από τραυματισμούς των χηλών. Οι υπέρβαρες μοσχίδες είναι ευάλωτες στην καταπόνηση από την πρόσθετη επιβάρυνση του βάρους και οι ελλιποβαρείς μοσχίδες (χωρίς τα απαραίτητα αποθέματα λιπώδους ιστού) έχουν λεπτότερες, πιο ευάλωτες χηλές.

Για περισσότερες πληροφορίες, ανατρέξτε στο **Ενημερωτικό Δελτίο διατροφή μοσχίδων**

Βέλτιστες πρακτικές

- ★ Οι εκτροφές που εφαρμόζουν βέλτιστες πρακτικές επιτρέπουν στις μοσχίδες να έχουν καθημερινή πρόσβαση σε βοσκότοπους, εκτός από την περίπτωση ακραίων καιρικών συνθηκών. Ο χρόνος παραμονής στο βοσκότοπο θα πρέπει να καθορίζεται από τις καιρικές συνθήκες, τις διαθέσιμες ώρες της ημέρας και ιδανικά από τις προτιμήσεις των μοσχίδων, δηλαδή από ένα σύστημα που βασίζεται στην επιλογή. Για να διασφαλιστεί ένα υψηλό επίπεδο διατροφής για τις μοσχίδες που διαχειρίζονται τη βοσκή, η βέλτιστη πρακτική είναι να αξιολογούνται καθημερινά τα υπολείμματα βόσκησης. Οι μοσχίδες θα πρέπει να μετακινούνται σε νέο βοσκότοπο με βάση την επίτευξη του στόχου για το ύψος μετά τη βόσκηση.

Για περισσότερες πληροφορίες, ανατρέξτε στο **Ενημερωτικό Δελτίο διατροφή μοσχίδων**

Ορθές πρακτικές

- ✓ Η каранτίνα θα πρέπει να επιβάλλεται για όλα τα νεοεισερχόμενα ζώα, σύμφωνα με τις οδηγίες (διάρκεια και φροντίδα) του κτηνιάτρου. Συνιστάται η αγορά ζώων μόνο από εκμεταλλεύσεις ίσης ή καλύτερης υγειονομικής κατάστασης.
- ✓ Τα απομονωμένα ζώα θα πρέπει να διαχωρίζονται εύκολα από το κοπάδι, είτε ατομικά είτε ομαδικά, ώστε να διασφαλίζονται τα κατάλληλα μέτρα βιοασφάλειας (καθαρή προς επιβαρυσμένη κυκλοφορία, ελάχιστη έκθεση του προσωπικού ή άλλων ζώων κ.λπ.).
- ✓ Θα πρέπει να εφαρμόζονται και να τεκμηριώνονται συστήματα βιοασφάλειας για την πρόληψη της εξάπλωσης των ασθενειών. Η εκμετάλλευση θα πρέπει να διαθέτει περίφραξη ή άλλα συστήματα για την αποφυγή επαφής με άλλα είδη ζώων ή γειτονικές αγέλες του ίδιου είδους, η είσοδος των επισκεπτών στην εκμετάλλευση θα πρέπει να ρυθμίζεται, θα πρέπει να εφαρμόζεται κατάλληλος καθαρισμός και απολύμανση (π.χ. με χλωρίνη, τεταρτοταγείς ενώσεις αμμωνίου, ενώσεις ιωδίου) και θα πρέπει να ελέγχονται τα τρωκτικά και τα έντομα. Τα φυτοφάρμακα και τα εγκεκριμένα απολυμαντικά θα πρέπει να χρησιμοποιούνται σύμφωνα με τις προβλεπόμενες οδηγίες.
- ✓ Τα δάπεδα θα πρέπει να διατηρούνται όσο το δυνατόν καθαρότερα και να διαμορφώνονται ώστε να αποφεύγεται η ολίσθηση κατά την ανέγερση ή την παρουσία χλωτότητας. Οι τραυματισμοί που προκαλούνται από ολισθήσεις ή πτώσεις μπορούν να επηρεάσουν την αναπαραγωγική απόδοση καθώς και να μειώσουν την ευζωία.
- ✓ Τα βρώμικα ζώα διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο δερματικών, τοπικών και συστηματικών λοιμώξεων (π.χ. μαστίτιδα ή χλωτότητα). Χρησιμοποιήστε την αξιολόγηση της καθαρότητας των αγελάδων για να αξιολογήσετε τις μοσχίδες και να λάβετε διορθωτικά μέτρα όπου κρίνεται απαραίτητο (π.χ. πλύσιμο των ζώων ή/και χρήση βουρτσών αγελάδων, πρόσθετη στρωμνή για τη μείωση της ρύπανσης και παρακολούθηση μεμονωμένων μοσχίδων που μπορεί να μην αυτο-περιποιούνται λόγω κακής υγείας).

Βέλτιστες πρακτικές

- ★ Οι εκτροφές που εφαρμόζουν βέλτιστες πρακτικές παρέχουν στις μοσχίδες τους καθημερινή πρόσβαση σε καλά διαχειριζόμενους βοσκότοπους (δηλαδή καλά αποστραγγισμένους, με παροχή καταφυγίου ή/και σκιάς) από τον απογαλακτισμό έως τουλάχιστον 3 εβδομάδες πριν από τον τοκετό, εκτός από την περίπτωση ακραίων καιρικών συνθηκών. Με αυτόν τον τρόπο τους δίνεται η ευκαιρία να περπατούν/τρέχουν/παίζουν ελεύθερα σε διαφορετικές επιφάνειες, εξασφαλίζοντας άσκηση, βελτίωση της κατάστασης των μυών και των άκρων και αύξηση της ανοσίας στους παρασιτισμούς, καθώς και ψυχική ευεξία. Όταν τα ζώα σταβλίζονται μόνιμα σε εξωτερικούς χώρους, θα πρέπει να παρέχεται επαρκές καταφύγιο και άνετοι χώροι ανάπαυσης.
- ★ Οι εκτροφές που εφαρμόζουν βέλτιστες πρακτικές διαθέτουν στρατηγικές για τη συνεχή συντήρηση της επιφάνειας του εδάφους, τόσο σε εσωτερικούς όσο και σε εξωτερικούς χώρους, ώστε να ελαχιστοποιείται ο κίνδυνος τραυματισμών που οδηγούν σε χλωτότητα.
- ★ Οι εκτροφές που εφαρμόζουν βέλτιστες πρακτικές χρησιμοποιούν ποδόλουτρα για την πρόληψη της χλωτότητας καθώς και ως θεραπευτική επιλογή, για τον περιορισμό της εξάπλωσης των μολυσματικών αλλοιώσεων των άκρων. Η τακτική περιποίηση των χηλών πρέπει να πραγματοποιείται τουλάχιστον μία φορά πριν από τον τοκετό (όχι κατά τη διάρκεια της κυοφορίας).
- ★ Οι εκτροφές που εφαρμόζουν βέλτιστες πρακτικές παρακολουθούν το χρόνο που κάθε μοσχίδα δαπανά σε κατάκλιση και ανάπαυση, ώστε να διασφαλίζουν ότι είναι άνετες και αναπαύονται επαρκώς για την πρόληψη ανάπτυξης χλωτότητας.

Για περισσότερες πληροφορίες, ανατρέξτε στο Ενημερωτικό Δελτίο διατροφής μοσχίδων

Ορθές πρακτικές

- ✓ Η υγιεινή και η καθαριότητα πρέπει να διατηρούνται σε υψηλά πρότυπα για την πρόληψη της μόλυνσης ή/και της μετάδοσης ασθενειών.
- ✓ Θα πρέπει να εφαρμόζονται οι κτηνιατρικές οδηγίες για τα κατάλληλα μέτρα πρόληψης και ελέγχου των ασθενειών. Στο σημείο εισόδου της εκτροφής, καθώς και στο σημείο εισόδου στους χώρους όπου διατηρούνται ζώα, πρέπει να υπάρχουν εγκαταστάσεις απολύμανσης των υποδημάτων (ποδόλουτρα).
- ✓ Η αξιολόγηση των κινδύνων που σχετίζονται με τη διαχείριση των ασθενειών θα πρέπει να πραγματοποιείται τακτικά. Θα πρέπει να αναπτυχθεί ένα ειδικό πρωτόκολλο για την εκμετάλλευση, με την καθοδήγηση του κτηνιάτρου, σχετικά με τη θεραπεία και την πρόληψη, με βάση τις συνήθειες ασθενειών και τους κινδύνους που υπάρχουν στην εκμετάλλευση (συμπεριλαμβανομένων των μεταβολικών ασθενειών). Ένα τέτοιο πρωτόκολλο μπορεί να περιλαμβάνει τη διενέργεια εμβολιασμών, παρασιτοκτόνων θεραπειών και προσαρμογών της διατροφής, κ.ά.
- ✓ Τα ζώα πρέπει να επιθεωρούνται τακτικά. Αυτό απαιτεί από τους κτηνοτρόφους να διαθέτουν καθημερινά χρόνο για τις επιθεωρήσεις, καθώς και για τη λήψη τυχόν αναγκαίων διορθωτικών μέτρων.
- ✓ Οι μοσχίδες πρέπει να έχουν την ευκαιρία και την ενθάρρυνση να ασκούνται (να περπατούν και να κινούνται ελεύθερα) για επαρκή ανάπτυξη των οστών και των μυών. Η πρόσβαση σε καλά διαχειριζόμενο βοσκότοπο μπορεί να συμβάλει στη μείωση των προβλημάτων των χηλών και των άκρων.
- ✓ Οι μοσχίδες θα πρέπει να παρατηρούνται καθημερινά για συμπτώματα χλωτότητας και οι μοσχίδες με χλωτότητα, είτε είναι ήπια, μέτρια ή σοβαρή, θα πρέπει να αντιμετωπίζονται άμεσα και για όσο διαρκεί η χλωτότητα.
- ✓ Οι κτηνοτρόφοι θα πρέπει να είναι σε θέση να αναγνωρίζουν τα συμπτώματα χλωτότητας και να διενεργούν βαθμολόγηση της βάδισης με τη χρήση τυποποιημένης κλίμακας (βλ. **Εικόνα 1**).

Συμπεριφορά	Επίπεδα πόνου				
	Απουσία πόνου	Ήπιος	Μέτριος	Σοβαρός	Πολύ σοβαρός
Γενικά	<ul style="list-style-type: none"> • Ικανοποιημένο και ήσυχο • Μηρυκάζει ή τρώει • Εκδηλώνει περιέργεια για το περιβάλλον • Απομακρύνεται κατά την προσέγγιση • Φυσιολογική αλληλεπίδραση με τα άλλα ζώα και τον μόσχο (αν πρόκειται για αγελάδα) 	<ul style="list-style-type: none"> • Ήπια αλλαγή στάσης του σώματος • Ακαμψία ή ήπια χλωτότητα • Λιγότερο ενδιαφέρον για το περιβάλλον • Μπορεί να εκδηλώσει επιθετικότητα στα υπόλοιπα ζώα με χαρακτηριστικές κινήσεις της κεφαλής 	<ul style="list-style-type: none"> • Απομάκρυνση από το κοπάδι • Ήρεμα, θαμπά μάτια • Μη φυσιολογική στάση σώματος -άκαμπτο, σε στάση, κυρτή ράχη, χλωτότητα • Κακή όψη τριχώματος • Ανορεξία • Ο μόσχος του πεινάει και διαμαρτύρεται 	<ul style="list-style-type: none"> • Απομάκρυνση από το κοπάδι • Άκαμπτο, άρνηση μετακίνησης • Ανορεξία • Απεριποίητη εμφάνιση • Απώλεια βάρους • Μη φυσιολογική στάση σώματος-κάμψη κεφαλής, ανασηκωμένη ουρά, κυρτή ράχη, πεσμένα πτερύγια αυτιών 	<ul style="list-style-type: none"> • Γρήγορος αναπνευστικός ρυθμός • Αναπνοή με ανοιχτό στόμα • Καταθλιπτικό • Γρύλισμα • Τρίξιμο δοντιών • Ανορεξία • Άκαμπτη στάση ή κατάκλιση
Αντίδραση στην ψηλάφηση	Το ζώο δεν ενοχλείται από οποιαδήποτε ψηλάφηση	Το ζώο μπορεί να αντιδράσει ή να μην αντιδράσει στην ψηλάφηση ενός προσβεβλημένου σημείου (πληγή, πρήξιμο, τραυματισμός, σημείο χειρουργικής επέμβασης, κ.λπ.): απομακρύνεται, κλωτσάει, φωνάζει.	Το ζώο αντιδρά στην ψηλάφηση μπορεί να προσπαθήσει να απομακρυνθεί ή να ενεργήσει επιθετικά κατά το χειρισμό	Το ζώο απομακρύνεται κατά την ψηλάφηση μπορεί να κλωτσήσει ή να είναι άκαμπτο	Το ζώο είναι άκαμπτο ή δεν ανταποκρίνεται

Εικόνα 1. Συμπεριφορά των ζώων που σχετίζεται με τα επίπεδα πόνου
(Πηγές: IVAPM και Care4Dairy, αξιολόγηση του πόνου στα βοοειδή, De Boyer και συν., 2023)

- ✓ Τα άκρα των μοσχίδων θα πρέπει να ελέγχονται τακτικά (να ανασηκώνονται για επιθεώρηση) και οι κηλές πρέπει να κόβονται ή να θεραπεύονται, εφόσον κρίνεται απαραίτητο, από επαγγελματία ποδοκόμο, κατάλληλα εκπαιδευμένο κτηνοτρόφο ή κτηνίατρο, για να αποφευχθεί η υπερανάπτυξη. Οι μοσχίδες που έχουν παρουσιάσει κωλότητα πρέπει να ελέγχονται συχνότερα. Ο άτλαντας υγείας των κηλών της ICAR μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τον εντοπισμό των διαταραχών των κηλών.
- ✓ Οι μοσχίδες με σοβαρή κωλότητα θα πρέπει να φιλοξενούνται σε χώρους όπου μπορούν να διαβιούν άνετα, να προστατεύονται από το ποδοπάτημα άλλων ζώων, να μπορούν να παρατηρούνται και να διαχειρίζονται εύκολα (π.χ. χορήγηση φαρμάκων ή διορθωτικές παρεμβάσεις) και να βρίσκονται σε οπτική επαφή με τις άλλες μοσχίδες, ώστε να μειώνεται το στρες από την κοινωνική απομόνωση.
- ✓ Η θεραπεία της κωλότητας πρέπει να στοχεύει στην ανατομική περιοχή που προκαλεί το πρόβλημα (οστό, άρθρωση, δέρμα, μαλακός ιστός ή κηλές) και ανάλογα με τη σοβαρότητα, να ζητείται η συμβολή ενός κτηνιάτρου ή ενός επαγγελματία ποδοκόμου.
- ✓ Η διαχείριση του πόνου (συμπεριλαμβανομένης της χορήγησης των μη στεροειδών αντιφλεγμονωδών φαρμάκων) θα πρέπει πάντα να εξετάζεται για τις μοσχίδες με κωλότητα, ώστε να ελαχιστοποιούνται οι αρνητικές επιπτώσεις στην ευζωία. Αυτή η πρακτική θα μειώσει παράλληλα τον αντίκτυπο στην περιορισμένη κινητικότητα, τη μείωση της πρόσληψης τροφής ή νερού και την ανοσοκαταστολή που προκαλείται από το στρες που σχετίζεται με τον πόνο.
- ✓ Τα ποδόλουτρα θα πρέπει να χρησιμοποιούνται όταν έχει εντοπιστεί μολυσματική ασθένεια που προσβάλλει τα άκρα των μοσχίδων, προκειμένου να περιοριστεί η εξάπλωση.
- ✓ Κατά την αγορά μιας μοσχίδας θα πρέπει να ελέγχονται τα άκρα και οι κηλές για πρώιμα συμπτώματα κωλότητας (εμφάνιση οιδήματος, υπερμεγέθεις κηλές, αιμορραγίες/ μώλωπες/ αλλοιώσεις ή οποιαδήποτε μόλυνση) και σε περίπτωση αγοράς ενός νέου ζώου, να εξετασθεί η αναγκαιότητα περιόδου καραντίνας για τον περιορισμό των κινδύνων μετάδοσης της παθολογικής κατάστασης.
- ✓ Κατά τη διάρκεια της "μεταβατικής περιόδου" (3 εβδομάδες πριν και μετά τον τοκετό) οι μοσχίδες πρέπει να παρακολουθούνται στενά, καθώς διατρέχουν υψηλότερο κίνδυνο ασθένειας λόγω της ορμονικής διακύμανσης, της ανοσοκαταστολής και του αναπόφευκτου στρες που συνδέεται με τον πρώτο τοκετό.
- ✓ Η μεταβατική περίοδος αυξάνει επίσης τον κίνδυνο εμφάνισης μαστίτιδας στις μοσχίδες, οπότε θα πρέπει να δοθεί προσοχή τόσο στην πρόληψη όσο και στην άμεση αντιμετώπιση της μαστίτιδας.
- ✓ Οι μοσχίδες πρέπει να παρατηρούνται για ενδείξεις μαστίτιδας στο πλαίσιο του συνήθους ελέγχου. Εφόσον έχει προκληθεί τραυματισμός στο μαστό, θα πρέπει να ληφθούν άμεσα διορθωτικά μέτρα για να αποφευχθεί η επιδείνωση της κατάστασης.
- ✓ Είναι απαραίτητος ο έλεγχος του πληθυσμού των μυγών. Οι μύγες μεταφέρουν βακτήρια που μπορούν να μολύνουν τον μαστό και να αυξήσουν τον κίνδυνο μαστίτιδας.
- ✓ Η διαχείριση των μοσχίδων μπορεί να περιλαμβάνει αλλαγές στη σύνθεση της ομάδας, το περιβάλλον, τη διατροφή και τις παρεμβάσεις (εμβολιασμοί, εξετάσεις, κ.ά.). Αυτές οι αλλαγές μπορούν να προκαλέσουν το ανοσοποιητικό σύστημα των νεαρών ζώων, καθιστώντας τα πιο ευάλωτα σε ασθένειες. Για να ελαχιστοποιηθούν οι επιπτώσεις, θα πρέπει να ενθαρρύνονται οι θετικές συμπεριφορές (παιχνίδι, εξερεύνηση και θετικές κοινωνικές αλληλεπιδράσεις), να διατηρείται σταθερή η σύνθεση της ομάδας, το περιβάλλον να είναι άνετο, ασφαλές και καθαρό και τα σιτηρέσια να είναι προσαρμοσμένα, ισορροπημένα και να μεταβάλλονται σταδιακά, ώστε να υπάρχει χρόνος για την προσαρμογή στη διατροφή.
- ✓ Η ατομική υγεία πρέπει να παρακολουθείται καθημερινά από όσους χειρίζονται τις μοσχίδες. Το προσωπικό της εκτροφής πρέπει να έχει την κατάλληλη εκπαίδευση και εμπειρία τόσο στις φυσιολογικές όσο και στις προβληματικές συμπεριφορές, έτσι ώστε να εντοπίζονται και να διορθώνονται άμεσα τα συμπτώματα στρες, τραυματισμών ή ασθένειας. Είναι σημαντικό να διατίθεται χρόνος για την παρατήρηση και την καταγραφή των ευρημάτων και να δίνεται προτεραιότητα στο ημερήσιο πρόγραμμα της εκμετάλλευσης.
- ✓ Οι μοσχίδες πρέπει να έχουν άμεση πρόσβαση σε ιατρική περίθαλψη από κατάλληλα καταρτισμένους επαγγελματίες (π.χ. κτηνιάτρους) για ασθένειες ή τραυματισμούς. Η έγκαιρη παρέμβαση συμβάλλει στη μείωση του κοινωνικού και οικονομικού κόστους της θεραπείας, ελαχιστοποιώντας παράλληλα την μείωση των αποδόσεων (γονιμότητα ή παραγωγικότητα).

- ✓ Οι κτηνοτρόφοι πρέπει να παρέχουν αποτελεσματική θεραπεία και πρώτες βοήθειες για την περιποίηση των πληγών, τραυματισμών και οιδημάτων και, κατά περίπτωση, να ζητούν κτηνιατρική συμβουλή ή παρέμβαση.
- ✓ Ο κατάλληλος τύπος, η δοσολογία και η διάρκεια χορήγησης αναλγησίας θα πρέπει να παρέχονται από κτηνίατρο για οποιοσδήποτε φλεγμονώδεις καταστάσεις (οξείες ή χρόνιες).
- ✓ Οι βακτηριολογικές εξετάσεις που επιτρέπουν την καλλιέργεια, την ταυτοποίηση και τη δοκιμή ευαισθησίας σε αντιβιοτικά οποιωνδήποτε αναγνωρισμένων παθογόνων μικροοργανισμών θα επιτρέψουν την ανάπτυξη στοχευμένων προγραμμάτων θεραπείας και πρόληψης στην εκμετάλλευση.

Για περισσότερες πληροφορίες, ανατρέξτε στα **Ενημερωτικά Δελτία για την αναπαραγωγή των μοσχίδων**

Βέλτιστες πρακτικές

- ★ Οι εκτροφές που εφαρμόζουν βέλτιστες πρακτικές διαθέτουν γραπτό πρωτόκολλο διαχείρισης της υγείας και της ευζωίας που καταρτίζεται με τη συμβολή κτηνιάτρων και συναφών επαγγελματιών. Αυτό περιλαμβάνει την προληπτική υγιεινή και ένα πρωτόκολλο ταξινόμησης των περιστατικών ασθένειας/τραυματισμού για τη βελτιστοποίηση της απόδοσης και τη μείωση των κινδύνων. Αυτό θα πρέπει να επανεξετάζεται και να επικαιροποιείται κάθε χρόνο με βάση τα δεδομένα που συλλέγονται στην εκμετάλλευση.
- ★ Οι εκτροφές που εφαρμόζουν βέλτιστες πρακτικές παρακολουθούν το βάρος των μοσχίδων και το ΔΘΚ τουλάχιστον σε μηνιαία βάση (σε αντίθεση με το να βασίζονται σε ένα ή δύο βασικά στάδια ελέγχου και λήψης αποφάσεων), ώστε να είναι δυνατή η παρακολούθηση της προόδου κάθε μοσχίδας και να υποστηρίζεται ο σχεδιασμός της διατροφής μελλοντικά.
- ★ Οι εκτροφές που εφαρμόζουν βέλτιστες πρακτικές εξασφαλίζουν κτηνιατρική επίβλεψη για τη διαχείριση μολυσματικών ασθενειών. Αυτή η πρακτική εξασφαλίζει την τακτική διενέργεια δοκιμών/προφύλαξης για τις κύριες μολυσματικές ασθένειες: μαστίτιδα (σταφυλόκοκκος, στρεπτόκοκκος, E. coli), σαλμονέλωση, ψευδοφυματίωση, φυματίωση (σε συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές), βρουκέλλωση (σε συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές), λοιμώδης ρινοτραχειίτιδα των βοοειδών, ιογενής διάρροια των βοοειδών, οζώδης δερματίτιδα.
- ★ Οι εκτροφές που εφαρμόζουν βέλτιστες πρακτικές διασφαλίζουν ότι το προσωπικό της εκμετάλλευσης είναι εκπαιδευμένο και εξοικειωμένο με την αξιολόγηση του πόνου στις αγελάδες, ώστε να ενημερώνεται για τη χρήση αναλγητικών φαρμάκων ή/και την ανάγκη κτηνιατρικής παρέμβασης.
- ★ Οι εκτροφές που εφαρμόζουν βέλτιστες πρακτικές καταγράφουν παραγωγικά δεδομένα (σχετικά με την ανάπτυξη, τη μετατρεψιμότητα της τροφής (FCR), τη γονιμότητα, κ.ά.), καθώς και τη νοσηρότητα (π.χ. μαστίτιδα, κλωτότητα) και τη θνησιμότητα (προγραμματισμένη και ξαφνική), έτσι ώστε οι πρακτικές διαχείρισης και ο σχεδιασμός να μπορούν να προσαρμόζονται αναλόγως.
- ★ Οι εκτροφές που εφαρμόζουν βέλτιστες πρακτικές αξιολογούν αντικειμενικά τις περιόδους τοκετών. Για παράδειγμα, καταγράφουν: τον αριθμό των μοσχίδων που χρειάστηκαν παρέμβαση στον τοκετό, τη συχνότητα επιπλοκών μετά τον τοκετό (π.χ. κατακράτηση πλακούντα ή μητρίτιδες), τη συχνότητα αποβολών στο τελευταίο τρίμηνο.
- ★ Οι εκτροφές που εφαρμόζουν βέλτιστες πρακτικές διαθέτουν σχέδιο έκτακτης ανάγκης σε περίπτωση εμφάνισης κρούσματος μεταδοτικών ασθενειών κοντά στην εκμετάλλευση. Αυτό μπορεί να είναι προσαρμοσμένο στην εκάστοτε εκμετάλλευση, σε συνεννόηση με τον κτηνίατρο, ή να καταρτιστεί για μια ομάδα εκμεταλλεύσεων που βρίσκονται σε κοντινή απόσταση και εφαρμόζουν παρόμοια μέτρα. Ο τρόπος αντιμετώπισης των εστιών νοσημάτων υποχρεωτικής δήλωσης ρυθμίζεται από τη νομοθεσία και ανήκει στις αρμοδιότητες της υπεύθυνης αρχής.
- ★ Οι εκτροφές που εφαρμόζουν βέλτιστες πρακτικές καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να διασφαλίσουν ότι οι μοσχίδες έχουν επαρκή χρόνο ανάπαυσης σε καθαρό και ξηρό περιβάλλον, ότι αποφεύγονται οι στρεσογόνες αλληλεπιδράσεις με ανθρώπους ή άλλα ζώα και ότι, εάν εντοπιστούν συμπτώματα χαμηλού επιπέδου υγείας ή αλλαγές στη συμπεριφορά, οι παρεμβάσεις είναι έγκαιρες και αποτελεσματικές. Το στρες αυξάνει τον κίνδυνο επιδείνωσης των νοσημάτων (π.χ. υποκλινική μαστίτιδα που εξελίσσεται σε κλινική).

Ανατρέξτε στα **Ενημερωτικά Δελτία Μεταβολικά και διατροφικά νοσήματα των αγελάδων, Αναπαραγωγή αγελάδων, Λοιμώδη νοσήματα αγελάδων, Κινητικότητα αγελάδων, Διαχείριση του μαστού, Διαχείριση κατά την περιγεννητική περίοδο.**

Ορθές πρακτικές

- ✓ Οι αλλαγές στη συμπεριφορά μπορεί να υποδηλώνουν αντίδραση στο στρες, την ασθένεια ή τον τραυματισμό. Η εκπαίδευση του προσωπικού της εκτροφής για την παρατήρηση και ερμηνεία αυτών των αλλαγών της συμπεριφοράς είναι σημαντική για να διασφαλιστεί ο γρήγορος εντοπισμός και η αντιμετώπιση των προβλημάτων.
- ✓ Η παρατήρηση των μοσχίδων για τη διασφάλιση της δυνατότητας ανέγερσης και κατάκλισης, χωρίς τον κίνδυνο τραυματισμών (κεφαλή, τράχηλος, κορμός ή άκρα) ή μολύνσεων του μαστού τους, είναι ζωτικής σημασίας. Εάν εντοπιστούν δυσκολίες, πρέπει να ληφθούν αμέσως διορθωτικά μέτρα.

Για περισσότερες πληροφορίες, ανατρέξτε στο

 Ενημερωτικό δελτίο Συμπεριφορά και αλληλεπιδράσεις ανθρώπου-ζώου

Βέλτιστες πρακτικές

- ★ Οι εκτροφές που εφαρμόζουν βέλτιστες πρακτικές διαθέτουν πρωτόκολλα διαχείρισης, τα οποία καταρτίζονται με την καθοδήγηση των αρμόδιων κτηνιάτρων και ζωοτεχνών. Τα πρωτόκολλα αυτά περιλαμβάνουν: προληπτική υγιεινή, διατροφή, διαχείριση της ξηρής περιόδου, σχεδιασμό του χώρου τοκετού, επίβλεψη του τοκετού, οδηγίες για την παρέμβαση κατά τη διάρκεια του τοκετού. Αυτά αξιολογούνται συνεχώς ως προς την αποτελεσματικότητά τους και προσαρμόζονται ανάλογα.
- ★ Οι εκτροφές που εφαρμόζουν βέλτιστες πρακτικές αξιολογούν ενεργά τον τρόπο εφαρμογής της κτηνοτροφίας ακριβείας για την παρακολούθηση της συμπεριφοράς (π.χ. αισθητήρες, βώλοι, λήψεις εικόνας και ηχογραφήσεις) και τη συλλογή δεδομένων σχετικά με το ατομικό και συλλογικό επίπεδο υγείας (υγεία, αναπαραγωγικά δεδομένα, πρόσληψη τροφής, χρόνος μηρυκασμού, κ.ά.). Τα δεδομένα αυτά θα μπορούσαν να είναι χρήσιμα για την καθοδήγηση περιβαλλοντικών αλλαγών που βελτιώνουν τις συνθήκες για τις αγελάδες όλο το χρόνο, μειώνοντας το στρες και βελτιώνοντας την υγεία. Οι τεχνολογίες ακριβείας θα πρέπει να θεωρούνται συμπληρωματικές και όχι εναλλακτικές του καλά εκπαιδευμένου προσωπικού της εκμετάλλευσης.

Για περισσότερες πληροφορίες, ανατρέξτε στο

 Ενημερωτικό δελτίο Συμπεριφορά και αλληλεπιδράσεις ανθρώπου-ζώου

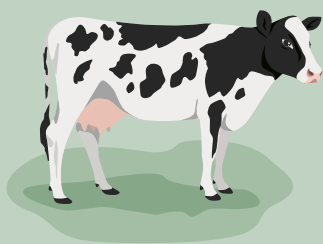

Σύνοψη

Εκτροφή

Οι υγιείς μοσχίδες είναι πιο πιθανό να έχουν υψηλή παραγωγικότητα, βελτιώνοντας την αποδοτικότητα τους και μειώνοντας το κόστος των απωλειών από ασθένειες και τραυματισμούς.

Ζώα

Η διασφάλιση ενός ασφαλούς περιβάλλοντος και η μείωση των κινδύνων από μολυσματικές, παρασιτικές και διατροφικές ασθένειες, στο μέτρο του δυνατού, θα θωρακίσει την υγεία και την ευζωία των μοσχίδων.

Προσωπικό

Η κατάρτιση, ο σχεδιασμός και η επιστημονική υποστήριξη από κτηνιάτρους και ζωστέχνες θα βελτιώσουν την αυτοπεποίθηση όσων φροντίζουν τις μοσχίδες και θα ενισχύσουν την υγεία, την ικανοποίηση από την εργασία και την ανθεκτικότητα στην εργασία τους.

Να είστε υπερήφανοι για όλες τις ορθές και βέλτιστες πρακτικές που εφαρμόζετε στην εκτροφή σας για την καλή διαβίωση των ζώων!

Care4Dairy.eu